

Izajáš 58:1-12

„Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil, ten bude v království nebeském vyhlášen velkým. Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.“ (Matoušovo evangelium 5:13-20)

Žalm 112:1-10

Sebevědomí

Pacienti, spolupracovníci, klienti - všichni společně bychom byli rádi za chvílku slunečního svitu. Už moc potřebujeme paprsky světla. Potřebujeme kontrast, světlo a stín. Alespoň chvílku mžourat do paprsků. Všichni tolik toužíme po konci šedi a zmatku! A tak se rozhlížíme a hledáme pomoc zvenčí.

A teď si představte, že právě takovým nejistým lidem říká Pán Ježíš ve své úvodní řeči, v tzv. Kázání na hoře (a v našem prvním čtení podle ekumenického lekcionáře), že právě oni jsou světlem světa a solí země! Vůbec bych se nedivil, kdyby odpovídali Pánu takhle: „*Já? A sůl světa? Tak leda do očí! A nějaké světlo? Vždyť máme vyhaslé baterky. Jsem úplně vybitý!*“ A říkají to lidé vyrostlí v církvi, kteří se naučili zdánlivě pokorné modlitbě: „Dej Pane, ať jsme světlo světa...“ A velmi podobně to říkají lidé, kteří do církve nedávno přišli a příliš jsou si vědomi svých chyb či zaléčených závislostí. A říkají: „*My?! A nějaké světlo světa? No, objektivně: To po nás nemůže chtít ani Pán Bůh!*“

Ale on to myslí vážně: „Vy jste světlo světa a sůl země!“ Naší nouzí je téměř nulové sebevědomí. Léčíme jej tím, že když sami nevidíme světlo světa a pochybujeme sami o sobě, útočíme na ty druhé, že oni by měli být světlo světa! Měli by být lepší, než jsme to kdy dokázali my. Oni by měli kajícím zhlédnout své chyby a říct, jak se věci budou dělat jinak. A hned by měli jít osvěceným příkladem.

Jenže my máme vládce s minimálním sebevědomím. Prostě nemají o sobě valné mínění. Podceňují se. Takový člověk žije s potřebou obrany a odvetné střelby v každém možném případě. A v tu chvíli mu to opozice vrací. Na nějakou velkorysost dnešní společnost nemá. Vzpomínáte, jak jsme na náměstích volali: „*Nejsme jako oni!*“ A z dnešního pohledu to nebylo moc moudré a dospělé. Dnes se naopak zcela veřejně říká něco jiného. Vypadá to dospěle, ale není. Štěkáme totiž po sobě „*jak Vy-kMy, tak My-kVy*“ a to nemá budoucnost. Tím více se mi líbí laskavý odpor minnesotských lidí. Oni zpívají! ¹

Ano, pravda, ten, kdo je ve výhodě, tak by měl. Pokud má moc a vládu, tak by měl jednat dospěleji a šlechetněji. Manžel by měl přijít za svou ženou a ona zase za svým manželem. Ten, kdo neselhal, by měl zajít za tím slabším. Osvěceně zahrnout pohledy toho druhého, snést diskusi, získat partnera či partnerku pro nějaké řešení. Ale takový zázrak se nedá vyžadovat. Dá se jen pracovat na svém sebevědomí a na své víře.

Druhým textem dnešního čtení je epištola. A ta nám může pomoci ke změně. Apoštol Pavel píše do velkoměsta Korintu. Tam je kritizován a ostouzen, dokonce ve své vlastní církvi, kterou zakládal.

¹ Moc se mi líbí společné hnutí lidí v Minnesotě. A určitě to nejsou jen křesťané, kteří se scházejí v zaplněných kostelích, učí se písně laskavého odporu a pak jsou do ulic a zase zpívají třeba tuhle:

We walk the same ground
But we've been torn apart
Put down your weapons
Come sing your part

Vztahy jsou napjaté. Přesto se ozývá, rád by přišel a mluvil s lidmi osobně. Pobral všechnu odvahu a říká o svých začátcích v Korintě toto:

„Ani já, bratří, když jsem přišel k vám, nepřišel jsem vám hlásat Boží tajemství nadnesenými slovy nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného. Přišel jsem k vám sláb, s velkou bází a chvěním; má řeč a mé kázání se neopíraly o vemlouvavá slova lidské moudrosti, ale prokazovaly se Duchem a mocí, aby se tak vaše víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží.

Moudrosti sice učíme, ale jen ty, kteří jsou dospělí ve víře – ne ovšem moudrosti tohoto věku či vládců tohoto věku, spějících k záhubě, nýbrž moudrosti Boží, skryté v tajemství, kterou Bůh od věčnosti určil pro naše oslavení. Tu moudrost nikdo z vládců tohoto věku nepoznal; neboť kdyby ji byli poznali, nebyli by ukřižovali Pána slávy. Ale jak je psáno: „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.““ (1. Dopis Korintským 2:1-9) Přečetl jsem jen první odstavec o moudrosti, které vzdává apoštol čest. Ta mu dává odvahu a sebevědomí, aby se ozval do Korintu. Přiznává si totiž svou slabost.

Druhá část toho textu se žel používá jako obranný materiál. Většinou ta slova používají lidé, kteří mají dostatek moci a nic nedělají či naopak dělají jen to, co je ku prospěchu jim samým. Dostávají se proto pod kritiku. Téměř vzlykají a bojí se o svoje postavení. Se zvýšeným obočím nám čtou to pokračování dopisu s důrazem, který zní, jako by četli úvodní slova k trestnímu zákoníku. Abych ten text nečetl dvakrát, dovoluji si přečíst zmíněným tónem dvě věty. Tu první a tu poslední: „*Nám však to Bůh zjevil skrze Ducha; Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží...Vždyť, kdo poznal mysl Páně a kdo ho bude poučovat? My však mysl Kristovu máme.*“ Cítíte tu nadřazenost? A zase: Jsem v církvi už dost dlouho a pamatuji si, že jsem to přesně takto slýchal. „*To my víme, co máš říkat a co si máš myslet!*“

Jenže ta Pavlova slova zní úplně jinak. Jsou povzbuzením právě pro ty nejslabší. Pro ty, kteří se nepyšní velikostí svého poznání, církevního úřadu, silou či většinou v nějakém kolektivním orgánu. Ta slova jsou psána pro ty, kteří hledají půdu pod nohama a potřebují popsat zdroj svého sebevědomí. Potřebují říci, proč nemohou mlčet i když jim všechno kolem popisuje jejich menšinové postavení, chyby minulosti a slabost. Přece víte, že je občas těžké některé věci vysvětlovat. Nedá se toho mnoho říci na obranu. Přesně tak to psal apoštol Pavel. Jako ten slabší a ten v nevýhodě. Tak si to přečtěme ještě jednou:

„Nám však to Bůh zjevil skrze Ducha; Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží. Neboť kdo z lidí zná, co je v člověku, než jeho vlastní duch? Právě tak nikdo nepoznal, co je v Bohu, než Duch Boží.

My jsme však nepřijali ducha světa, ale Ducha, který je z Boha, abychom poznali, co nám Bůh daroval. O tom i mluvíme ne tak, jak nás naučila lidská moudrost, ale jak nás naučil Duch, a duchovní věci vykládáme slovy Ducha.

Přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem. Člověk obdařený Duchem je schopen posoudit všechno, ale sám nemůže být nikým správně posouzen. Vždyť, kdo poznal mysl Páně a kdo ho bude poučovat? My však mysl Kristovu máme.“ (1. Dopis Korintským 2:10-16)

Proto se vši pokorou a uctivostí sbíráme i dnes sílu: Jsme světlo světa a sůl země! Jinými slovy: Ať sedíš na kase v hypermarketu, uklízíš na chodníku, děláš na magistrátě a nebo sedíš pod Hradem... To, co děláš, můžeš dělat sebevědomě, s radostí, s nadhledem a s úsměvem. Byť bys právě říkal „Ne!“ anebo těžce „Ano!“ s plným vědomím své odpovědnosti.

Jiný Bože, patřím Ti pro Ježíše Krista, tak jiného, než všichni ostatní. Veď mne svým Duchem, tak jiným než všechno lidské nadšení. Jdu udělat to, co musím. Dej mi, prosím, svoje požehnání!

Jdi ve jménu Páně! Amen